

Warszawa, 21 czerwca 2018 r.

PROTOKÓŁ

z V posiedzenia Polskiej Rady Języka Migowego

Piąte posiedzenie Polskiej Rady Języka Migowego drugiej kadencji odbyło się w dniu 21 czerwca 2018 r. w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, ul. Nowogrodzka 1/3/5, w Warszawie.

Do czasu rozpoczęcia posiedzenia nie wpłynęło od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zgłoszenie Jego przedstawiciela do Polskiej Rady Języka Migowego drugiej kadencji.

Zgodnie z listą obecności, stanowiącą zał. nr 1 do protokołu, w posiedzeniu wzięli udział następujący członkowie Rady:

- Krzysztof Michałkiewicz – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Bartosz Czyczyn (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych),
- Grzegorz Piątkowski (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego)
- dr Małgorzata Czajkowska-Kisil (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- dr Paweł Rutkowski (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Edward Pukło (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Małgorzata Talipska (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Maciej Pilecki (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- dr Aleksandra Borowicz (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Grzegorz Kozłowski (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących)
- Kajetana Maciejska-Roczan (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących)

oraz:

- Pan Mirosław Przewoźnik – Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Małgorzata Wenek – specjalista w Biurze Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,

Swoją nieobecność na posiedzeniu Polskiej Rady Języka Migowego usprawiedliwiły następujące osoby:

Joanna Wilewska (Ministerstwo Edukacji Narodowej),
Elżbieta Cegiełkowska-Koczy (Ministerstwo Cyfryzacji),

Wszystkie osoby obecne na posiedzeniu podpisały listę obecności.

Posiedzenie na język migowy tłumaczyła p. Mariola Kozłowska-Nowak.

Na wstępie posiedzenia **Pani Przewodnicząca Małgorzata Talipska** powitała obecnych, sprawdziła kworum i przedstawiła nowego tłumacza. Następnie poprosiła członków PRJM o krótkie przedstawienie się tłumaczowi oraz o podanie swojego znaku w języku migowym, zastępujący literowanie imienia i nazwiska, jeśli ktoś taki posiada.

Ad. 1.

Pani Przewodnicząca przedstawiła proponowany porządek.

Ustalono następujący porządek obrad.

1. Zatwierdzenie porządku obrad;
2. Zatwierdzenie protokołu z poprzedniego posiedzenia;
3. Omówienie wersji ostatecznej projektu rekomendacji certyfikacji tłumaczy;
4. Uchwalenie uchwał z rekomendacjami dotyczącymi certyfikacji tłumaczy;
5. Sprawy różne;
6. Zakończenie obrad.

Ad. 2.

Uzgodniono wprowadzenie poprawek do projektu protokołu z posiedzenia PRJM, które odbyło się w dniu 17 maja 2018 r. i przyjęto protokół w głosowaniu.

Ad. 3

Pani Małgorzata Talipska poinformowała o uwagach w sprawie rekomendacji certyfikacji tłumaczy. Na poprzednim posiedzeniu Pani Małgorzata Czajkowska-Kisil poinformowała nas, że pracujemy nad kwestiami rekomendacji, których ja do dnia dzisiejszego posiedzenia nie otrzymałam. Od Pani Aleksandry Borowicz także nie otrzymałam jeszcze metodyki fonogestów. Uwagi, które dostałam odnosiły się do kwestii egzaminów by w każdym mieście wyglądały tak samo. To nie Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie powinny pisać projekty dla komisji egzaminacyjnych ponieważ nie mają wiedzy na temat osób niesłyszących. Pani Przewodnicząca wystąpiła z wnioskiem zatwierdzenia rekomendacji by od września móc ocenić czy ten projekt jest dobry czy wymaga jeszcze zmian.

Pani Małgorzata Czajkowska-Kisil wyjaśniła, że rekomendacja przy zespole RPO powstała i w porozumieniu z Panią Dyr. Barbarą Miałczyk rekomendacje zostaną nadesłane przez Rzecznika Praw Obywatelskich. Natomiast na ostatnim spotkaniu Pani Czajkowska-Kisil zadeklarowała się, że prześle minimum wymagań wiedzy i umiejętności dla tłumaczy, które mailem zostały przekazane dr Rutkowskiemu.

Pani Aleksandra Borowicz powiedziała, że dokument dotyczący metodyki fonogestów został wysłany mailem do członków Rady – krótkie pismo rekomendujące wraz załącznikiem programów kursów I i II stopnia.

Następnie członkowie Rady poddali pod głosowanie propozycje Stowarzyszenia Tłumaczy Polskiego Języka Migowego. W wyniku głosowania propozycje STPJM zostały przyjęte. W dalszej części spotkania były poruszone kwestie świadczenia usług tłumaczenia migowego na wysokim poziomie. Położony był nacisk na zagadnienie szkoleń dla osób chcących zostać tłumaczami. Obecnie tłumacz traktowany jest w urzędzie jak asystent osoby niepełnosprawnej. Osoba będąca tłumaczem musi przechodzić kursy, szkolenia i egzaminy by środowisko wiedziało, że taka osoba jest wysoko wykwalifikowana.

Pani Małgorzata Czajkowska-Kisil jak i Pan Grzegorz Piątkowski uważają, że wymóg szkoleń tłumaczy nie powinien być obowiązkowy, a tylko egzaminy i prestiż powinny to tego skłaniać tłumaczy. W dalszej części dyskusji członkowie posiedzenia podnosili kwestię szkoleń i wymogów jakie powinien spełniać kandydat na tłumacza by później po zdanym egzaminie prezentować wysoki poziom usług tłumaczeń.

Ad. 4

Po przeprowadzonej dyskusji ustalono dwa warianty rekomendacji, które poddano głosowaniu. W wyniku głosowania Rada podjęła uchwałę nr 1/2018 Polskiej Rady Języka Migowego z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie rekomendacji zmian w przepisach dotyczących certyfikacji tłumaczy polskiego języka migowego, tłumaczy-przewodników osób głuchoniewidomych oraz transliteratorów fonogestowych stanowiącą załącznik nr 2 do protokołu.

Ad. 5

Brak wniosków dotyczących spraw różnych.

Ad.6

Na zakończenie obrad ustalono, w uzgodnieniu z Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, że następne posiedzenie odbędzie się w dniu 28 czerwca 2018 r. o godz. 11.00. Na następnym posiedzeniu podjęte będą tematy dotyczące szkolnictwa wyższego przez zaproszonego przedstawiciela z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przedstawicieli PFRON oraz Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego MRPiPS.

Protokolant**Przewodniczący Rady**

Uchwała nr 1/2018
Polskiej Rady Języka Migowego
z dnia 21 czerwca 2018 r.

w sprawie rekomendacji zmian w przepisach dotyczących
certyfikacji tłumaczy polskiego języka migowego,
tłumaczy-przewodników osób głuchoniewidomych
oraz transliteratorów fonogestowych

Na podstawie § 5 ust. 1 *Zarządzenia nr 4 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2012 r. w sprawie sposobu i trybu działania Polskiej Rady Języka Migowego (Dz.Urz. MPiPS z 2012 poz. 4)* uchwała się, co następuje:

§ 1

Polska Rada Języka Migowego sformułowała i przyjęła rekomendacje w sprawie zmian w przepisach dotyczących certyfikacji tłumaczy polskiego języka migowego, tłumaczy-przewodników osób głuchoniewidomych oraz transliteratorów fonogestowych, zawarte w dokumencie stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Rada przekazuje ww. rekomendację Pełnomocnikowi Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

§ 3

Polska Rada Języka Migowego powoła trzy zespoły problemowe ds. do opracowania minimów programowych i zakresów egzaminów dla dwóch stopni specjalizacji tłumacza polskiego języka migowego, tłumacza-przewodnika osób głuchoniewidomych oraz transliteratora fonogestowego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Polskiej Rady Języka Migowego
Małgorzata Talipska

**Załącznik do uchwały nr 1/2018
Polskiej Rady Języka Migowego
z dnia 21 czerwca 2018 r.**

w sprawie rekomendacji zmian w przepisach dotyczących
certyfikacji tłumaczy polskiego języka migowego,
tłumaczy-przewodników osób głuchoniewidomych
oraz transliteratorów fonogestowych

Polska Rada Języka Migowego rekomenduje:

- I. w odniesieniu do certyfikacji tłumaczy przysięgłych polskiego języka migowego:
  1. zmianę w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego polegającą na dodaniu stosownego rozdziału dotyczącego tłumaczy przysięgłych polskiego języka migowego oraz nadaniu artykułowi 1 pkt. 2 („Przepisów ustawy nie stosuje się do tłumaczy języka migowego oraz innych systemów komunikacji niebędących językami naturalnymi.”) następującego brzmienia: „Przepisów ustawy nie stosuje się do tłumaczy systemów komunikacji niebędących językami naturalnymi.”,
  2. certyfikowanie tłumaczy przysięgłych polskiego języka migowego na zasadach określonych w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego (z uwzględnieniem specyfiki polskiego języka migowego polegającej na braku odmiany pisanej),
  3. włączenie do składu Państwowej Komisji Egzaminacyjnej przy Ministerstwie Sprawiedliwości członka wyróżniającego się wysokim poziomem wiedzy w zakresie polskiego języka migowego i technik tłumaczeniowych (od początku kolejnej kadencji PKE);
- II. w odniesieniu do certyfikacji tłumaczy polskiego języka migowego, tłumaczy-przewodników osób głuchoniewidomych i transliteratorów fonogestowych:
  1. utworzenie zawodów tłumacza polskiego języka migowego, tłumacza-przewodnika osób głuchoniewidomych i transliteratora fonogestowego,
  2. wprowadzenie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji opisu kwalifikacji tłumacza polskiego języka migowego, tłumacza-przewodnika osób głuchoniewidomych i transliteratora fonogestowego (wraz z możliwością wnioskowania o nadanie uprawnień instytucji certyfikującej, narzędziami walidacji oraz zapewniania jakości),
  3. zmianę Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2012 r. w sprawie rejestru tłumaczy polskiego języka migowego, systemu językowo-migowego i sposobu komunikowania się osób głuchoniewidomych polegającą na:

- a. ustanowieniu centralnego rejestru certyfikowanych tłumaczy polskiego języka migowego, tłumaczy-przewodników osób głuchoniewidomych i transliteratorów fonogestowych prowadzonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- b. utworzeniu przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej do spraw certyfikacji tłumaczy polskiego języka migowego, tłumaczy-przewodników osób głuchoniewidomych i transliteratorów fonogestowych poprzez wprowadzenie rozwiązań analogicznych do zastosowanych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny,
- c. ustanowieniu wydawanych na czas określony certyfikatów tłumacza polskiego języka migowego i tłumacza-przewodnika osób głuchoniewidomych z uwzględnieniem dwóch stopni specjalizacji: ogólnego i eksperckiego (wraz z określeniem specjalności), a także wydawanego na czas określony certyfikatu transliteratora fonogestowego,
- d. określeniu minimum programowego oraz organizacji i sposobu przeprowadzania przez Centralną Komisję Egzaminacyjną egzaminów na I i II stopień specjalizacji, przy czym warunkiem przystąpienia do egzaminu na II stopień jest posiadanie certyfikatu I stopnia.